

which are the crucial factor in the effective and progressive learning process provision. In the given paper, the peculiarities of modern generation Z students are reviewed and the best ways of information coding, learning and transition are described. It is explained in details about the applied character and integration of obtained knowledge in the professional-oriented learning. It is evaluated the validity and relevance of the information and communicative technologies implementation, interdisciplinary approach utilizing, media literacy development, skills gaining in on and off-line modes.

Key words: hard/soft skills, traditional educational methods, English, distant learning, Internet, innovative educational environment, higher education institution, motivation, profession-oriented English study.

УДК 37.091.12

DOI <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2021.84.1.21>

Курок Р. О.

МОДЕЛЮВАННЯ СИСТЕМИ РОЗВИТКУ ПРАВОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ЕКОНОМІЧНИХ КОЛЕДЖІВ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ

У статті автором проаналізовані теоретичні засади, які слугують підґрунтям для побудови моделі системи цілеспрямованого розвитку правової компетентності педагогічних працівників економічних коледжів. Досліджено сутність та роль моделювання в наукових розвідках, види моделей, вимоги до їх побудови, етапи та принципи цього процесу. Зазначено, що моделювання є одним із найдієвіших методів педагогічного дослідження явищ у соціальних системах, що дає змогу спрогнозувати розвиток освітнього процесу в контексті досягнення конкретного кінцевого результату.

Констатовано, що моделювання розглядається як процес вивчення об'єкта пізнання шляхом створення та дослідження його моделі, яка замінює оригінал, а під моделлю розуміється аналог (копія оригіналу), який на певних умовах відтворює структуру і деякі властивості оригіналу, що цікавлять дослідника.

До основних видів моделей віднесено: прогностичну, концептуальну, інструментальну, моніторингу, рефлексивну. Серед типів визначено базові: змістові, структурні та функціональні; похідні: структурно-змістові, структурно-функціональні та функціонально-змістові. Під час розроблення моделі досліджуваного явища необхідно враховувати основні вимоги та принципи педагогічного моделювання (доцільності, цілеспрямованості, результативності, ієрархічності, реальності побудови моделі тощо).

Зазначено, що відповідно до напрацювань педагогічної науки доцільно виокремити такі структурні компоненти моделі розвитку досліджуваного явища: методологічно-цільовий, змістовий, технологічний і оцінювально-результативний.

Модель розвитку правової компетентності педагогічних працівників економічних коледжів має відображати істотні структурні компоненти цього процесу, а також характер зв'язків між ними.

Ключові слова: педагогічні працівники, правова компетентність, моделювання, система, етапи моделювання, принципи, структурні елементи моделі.

Підвищення якості системи освіти в Україні відбувається шляхом удосконалення нормативно-правового регулювання цієї сфери, упровадження в освітню діяльність закладів освіти передових досягнень та ідей педагогічної науки, а також вітчизняного та зарубіжного позитивного досвіду організації та здійснення освітнього процесу. У таких умовах зростає роль професіоналізму педагогічних працівників, які стають ключовими суб'єктами реалізації новаторських ідей у практичній діяльності.

З метою ефективної імплементації новітніх положень законодавчих та підзаконних нормативно-правових актів в освітню діяльність педагогічні працівники економічних коледжів мають системно здійснювати заходи з удосконалення їхньої правової компетентності, щоб бути здатними успішно здійснювати педагогічну діяльність та комплексно розвивати готовність здобувачів фахової передвищої освіти до правомірної поведінки під час здійснення майбутньої професійної діяльності, а також формувати в них шанобливе ставлення до норм права в повсякденному житті. Для цього вкрай необхідною і важливою є проблема моделювання процесу розвитку правової компетентності педагогічних працівників економічних коледжів.

Учені сходяться на думці, що моделювання є одним із найдієвіших методів педагогічного дослідження явищ у соціальних системах, що дає змогу спрогнозувати розвиток освітнього процесу в контексті досягнення конкретного кінцевого результату. Слушною є думка В. Михеєва про те, що широке розповсюдження моделювання в педагогічних дослідженнях пояснюється різноманіттям його гносеологічних функцій, що зумовлює вивчення педагогічних явищ і процесів на спеціальному об'єкті – моделі, яка є проміжною ланкою між суб'єктом – педагогом, дослідником і предметом дослідження, тобто певними властивостями і відношеннями між елементами навчально-виховного процесу [1, с. 5].

Загальнотеоретичні та методологічні проблеми педагогічного проектування та моделювання були предметом наукових розвідок низки вітчизняних учених, а саме: Н. Брюханової, С. Гончаренка, Є. Лодатка, П. Лузана, А. Теплицької, Є. Хрикова й інших. Розроблення моделей педагогічних систем, спрямованих на

формування та розвиток правової компетентності та правової культури фахівців різних галузей, здійснювали О. Армейський, Ю. Богуцький, Д. Коваленко, Є. Підлісний, С. Пугач, О. Радкевич та інші.

Метою статті є визначення основних теоретичних положень, які необхідно враховувати під час моделювання системи розвитку правової компетентності педагогічних працівників економічних коледжів.

Є. Лодатко зазначає, що “моделювання у педагогіці, – порівняно з багатьма іншими галузями людського знання, – має особливості, природа яких криється у складності педагогічних процесів, зумовлених їхньою багатоланковою структурою та неможливістю відтворення в часі педагогічних явищ за попередніх умов” [2, с. 3].

Процес розвитку правової компетентності педагогічних працівників економічних коледжів ми розглядаємо як цілісну систему, яка складається з взаємозумовлених та взаємопов’язаних елементів, підпорядкованих конкретній кінцевій меті.

У довідковій літературі [3] поняття “система” визначається як сукупність елементів зі встановленим між ними закономірним зв’язком чи взаємодією. С. Бурчак зазначає, що “<...> кожна система організована певним чином, спираючись на відношення, упорядкованість, зв’язки між елементами та структурою. Відношення системи розуміють як індивідуальні властивості її елементів. Зв’язки в системі зумовлюють рух її елементів, взаємодію й динамічність” [4, с. 227–228].

У наукових колах розрізняють прості та складні системи. “Простота” або ж “складність” системи, за Є. Лодатком, залежить від характеру взаємодії її елементів: якщо внаслідок цього система набуває нових властивостей, не характерних для її складників, то вона вважається складною; за інших умов система позиціонується як проста [2, с. 9].

Безумовно, система розвитку правової компетентності педагогічних працівників економічних коледжів є складною, оскільки функціонування одних складників залежить від стану інших, а ефективність системи загалом є результатом їхньої спільної взаємодії. Тому досягнення кінцевої мети досліджуваного процесу можливе лише за комплексного впливу на всі складники цієї системи.

З метою пошуку оптимальних шляхів удосконалення освітньої діяльності, спрямованої на розвиток правової компетентності педагогічних працівників економічних коледжів, існує необхідність побудови моделі цього процесу. Вона має відображати істотні структурні компоненти процесу розвитку правової компетентності педагогічних працівників економічних коледжів, а також характер зв’язків між ними. Для побудови ефективної моделі необхідно проаналізувати основні теоретичні положення процесу моделювання педагогічних явищ, що містяться в наукових дослідженнях провідних вітчизняних учених.

Науковці поняття моделювання розглядають як процес “<...> вивчення об’єкта пізнання (оригіналу) шляхом створення та дослідження його копії (моделі), яка замінює оригінал, ті його сторони та властивості, які становлять науковий інтерес” [5, с. 216]; “матеріальне і реальне імітування реально існуючої системи шляхом спеціального конструювання аналогів (моделей), у яких відтворюються принципи організації і функціонування цієї системи” [6, с. 81].

У свою чергу, під моделлю в широкому сенсі розуміють аналог, копію оригіналу або фрагмента дійсності, який на певних умовах відтворює структуру і деякі властивості оригіналу, які цікавлять дослідника [7, с. 237]. Академік С. Гончаренко тлумачить цю категорію як штучну систему елементів, яка з певною точністю відображає деякі властивості, сторони, зв’язки об’єкта, що досліджується [8, с. 134].

Під час моделювання педагогічних процесів необхідно враховувати те, що жодна складна модель не здатна відобразити всі аспекти функціонування системи, що вивчається. Тому науковці зазвичай відображають лише суттєві характеристики досліджуваного об’єкта, абстрагуючись від другорядних деталей.

Підтвердження цієї тези знаходимо в монографії Є. Лодатка, який зазначає, що “методологічний потенціал дослідження педагогічного явища (об’єкта або процесу) убачається в його формалізації (схематизації і спрощенні) у такий спосіб, який дозволяв би студіювати вибрані його характеристики, що відіграють роль визначальних у конкретному змістово-діяльнісному контексті й уможливають вивчення соціокультурного чи управлінського впливу на результати діяльності. Тому розроблена модель педагогічного явища (об’єкта чи процесу) має шанс на апробацію і практичне “виживання” в умовах реального навчально-виховного процесу лише за умови достатньої загальності досліджуваних змістових і структурно-процесуальних компонентів, тобто досить високого рівня абстрагування” [2, с. 5].

О. Радкевич, услід за С. Гончаренком [8], розрізняє такі види моделей, що використовуються в педагогічних дослідженнях:

- прогностичну – для оптимального розподілення ресурсів і конкретизації цілей;
- концептуальну – ґрунтується на інформаційній базі даних і програмах дій;
- інструментальну, за допомогою якої можна підготувати засоби виконання і навчити викладачів роботи з педагогічними інструментами;
- моніторингу – для створення механізмів зворотного зв’язку і способів коригування можливих відхилень від запланованих результатів;
- рефлексивну – створюється для вироблення рішень у разі виникнення непередбачуваних ситуацій [9, с. 313–314].

Є. Лодатко залежно від узагальнених предметів моделювання виокремлює базові типи педагогічних моделей, які моделюють:

- зміст досліджуваного педагогічного об'єкта, що утворюється сукупністю певних атрибутів (властивостей, ознак, характеристик тощо), які слугують основою для його специфікації, – змістові моделі;
- структуру досліджуваного педагогічного об'єкта разом зі зв'язками, характерними для її складників, – структурні моделі;
- закономірності функціонування досліджуваного об'єкта з реалізації певних педагогічно значущих цілей – функціональні моделі [2, с. 98].

Ці типи педагогічних моделей є основою для утворення похідних типів моделей: структурно-змістових, структурно-функціональних та функціонально-змістових [2, с. 100–101].

Варто пам'ятати, що практична значущість розробленої педагогічної моделі визначається врахуванням у ній вимог, що ставляться до процесу моделювання педагогічних процесів, а також принципів і етапів цього процесу.

Серед основних вимог до розроблення моделей дослідник А. Новіков виділяє такі: інгерентність – узгодженість створюваної моделі із середовищем, у якому їй належить діяти; простота – включення до складу моделі найбільш істотних якостей або характеристик описуваного процесу; адекватність – можливість за її допомогою досягти мети проєкту згідно з визначеними критеріями [10, с. 233–235].

О. Радкевич розширює вищезазначений перелік, додаючи такі вимоги, як: універсальність (здатність моделі забезпечити досягнення результату в усіх закладах освіти певної сфери); технологічність (модель має висвітлювати послідовність дій, їх етапи, алгоритми, форми); інформативність (модель має містити всю необхідну інформацію для її експериментальної перевірки); повнота (модель має відбивати всі основні складники досліджуваного об'єкта та їхні взаємозв'язки); поняттєва визначеність (основні структурні складники моделі зумовлюються системою понять, дефінітивний аналіз яких проводить дослідник); органічна єдність експериментальної моделі з іншими результатами дослідження (усі підрозділи педагогічного дослідження, що передують моделі, мають створювати передумови для її розроблення); прогностичність (модель є прогностичною, ураховує перспективи, тенденції розвитку педагогічної науки, виробничої сфери, науково-технічного прогресу тощо) [9, с. 316].

Також під час розроблення моделі досліджуваного явища є необхідність врахування основних принципів педагогічного моделювання. Серед них виокремлюють такі:

- принцип доцільності – будь-яка модель має створюватись для досягнення певної мети, яка визначається на одному з перших етапів визначення завдань моделювання;
- принцип інформаційної достатності ґрунтується на думці про неможливість побудови моделі педагогічної системи без вичерпної інформації про її елементи;
- принцип цілеспрямованості й результативності моделювання полягає у визначенні залежностей між метою досліджуваної системи та її властивостями (функціональність, прогнозованість, характеристика її елементів, дієвість тощо). Важливим також є аналіз впливу зазначених властивостей одна на одну;
- принцип ієрархічної взаємозумовленості й узгодженості передбачає використання в моделі ієрархічних структур, а саме багаторівневу форму організації елементів системи із чіткою приналежністю об'єктів нижчих рівнів об'єктам вищого рівня;
- принцип реальності виконання моделі полягає в тому, що моделювання використовується для досягнення мети і завдань. Він вимагає використання аналітичного підходу до визначення технології та часу, змісту, завдань, необхідних для їх реалізації й умов функціонування;
- принцип зворотного зв'язку реалізується через обов'язковий контроль навчальних досягнень здобувачів, що забезпечує фіксацію кількісних і якісних змін під час виконання різних етапів діяльності у процесі розв'язування педагогічних завдань і досягнення кінцевої мети;
- принцип здійсненості полягає в забезпеченні моделлю досягнення поставленої мети наукового дослідження, ураховуючи граничні ресурси з певною ймовірністю, що істотно відмінна від нуля і відбувається за певний скінченний час. Зазвичай задається деяке граничне значення P , що означає ступінь ризику ймовірності досягнення мети моделювання $P(t)$, а також сам граничний термін t досягнення мети. Модель вважається здійсненою, якщо $P > P(t)$ [4, с. 240–241].

Водночас О. Кошук виділяє такі принципи моделювання педагогічних систем: цілеспрямованості; передбачуваності; ієрархічної взаємозумовленості й узгодженості; конкретності та реальності виконання; зворотного зв'язку стосовно досягнутих результатів; функціонально-логічної структуризації; наочності; об'єктивності; визначеності; інформаційної достатності [11, с. 272].

Важливим для розроблення оптимальної моделі розвитку правової компетентності педагогічних працівників економічних коледжів є чітке дотримання етапів моделювання. Нам імпонує підхід А. Теплицької, яка пропонує здійснювати цей процес у такій послідовності:

- висування ідеї, формулювання припущення про очікувані результати;
- вибір основних напрямів моделювання системи на основі аналізу попередніх освітніх моделей;
- побудова моделі відповідно до провідних ідей і цінностей особистісно орієнтованої парадигми навчання;
- структуризація правової компетентності педагогічних працівників економічних коледжів, яка є основним ядром моделі;

- визначення основних компонентів педагогічної системи розвитку правової компетентності;
- конкретизація основних компонентів відповідно до критеріїв очікуваного результату;
- реалізація етапів методичної системи за неперервної діагностики, аналізу та коректування моделювального педагогічного процесу [12, с. 186].

Здійснений аналіз наукових досліджень щодо моделювання системного формування та розвитку правової компетентності різних фахівців [5; 6; 9; 13–15] дає підстави констатувати, що здебільшого виокремлюють такі структурні компоненти моделі:

- методологічно-цільовий блок (цільовий, семантично-методологічний, концептуально-цільовий), який визначає мету, завдання, теоретичні та методологічні засади досліджуваного процесу;
- суб'єктний блок, що містить перелік суб'єктів педагогічної взаємодії під час формування та розвитку правової компетентності;
- змістовий блок – розкриває компоненти правової компетентності та зміст діяльності, спрямованої на досягнення мети моделювання;
- технологічний блок (процесуальний, діяльнісний, організаційний) визначає педагогічні технології, методи форми та засоби навчання. Останні два блоки можуть об'єднуватись у змістово-технологічний (змістово-діяльнісний) блок із метою більш поглибленого дослідження й унаочнення зв'язків між структурними елементами зазначених блоків;
- діагностувально-результативний (результативно-оцінний, результативний, оцінювально-корегувальний) містить очікувані результати й інструментарій для діагностики ефективності процесу формування та розвитку правової компетентності.

Висновки. Отже, під час моделювання системи розвитку правової компетентності педагогічних працівників економічних коледжів необхідно враховувати такі теоретичні положення:

- досліджувана система є складною, тому успішність досягнення кінцевої мети моделювання можлива лише за комплексного впливу на всі складники цієї системи;
- практична значущість розробленої моделі визначається врахуванням у ній вимог (інформативність, універсальність, повнота, прогностичність, інгерентність тощо), що ставляться до процесу моделювання педагогічних процесів, а також принципів (доцільності, цілеспрямованості, результативності, ієрархічності, реальності тощо) та етапів цього процесу (від висунення ідеї до її реалізації у практичній площині, що супроводжуватиметься неперервною діагностикою, аналізом та коректуванням педагогічного процесу, що моделюється);
- відповідно до напрацювань педагогічної науки доцільно виокремити такі структурні компоненти моделі розвитку досліджуваного явища: методологічно-цільовий, змістовий, технологічний і оцінювально-результативний.

Використана література:

1. Михеев В. Моделирование и методы теории измерений в педагогике. 3-е изд., стереотип. Москва : КомКнига, 2006. 200 с.
2. Лодатко Є. Педагогічне моделювання : монографія. Черкаси : видавець Є. І. Гордієнко, 2021. 184 с.
3. Філософський енциклопедичний словник / за ред. В. Шинкарука. Київ : Абрис, 2002. 751 с.
4. Бурчак С. Теоретичні і методичні засади розвитку творчості майбутніх учителів математики у процесі фахової підготовки : дис. ... докт. пед. наук : 13.00.04. Глухів, 2021. 618 с.
5. Богуцький Ю. Розвиток правової компетентності адміністраторів вищої школи в системі післядипломної освіти : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Київ, 2019. 288 с.
6. Армейський О. Розвиток правової компетентності вчителів технологій вчителів технологій у післядипломній педагогічній освіті : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Харків, 2018. 329 с.
7. Артемов В. Теоретичні та методичні основи формування деонтологічної компетентності фахівців із організації захисту інформації з обмеженим доступом : дис. ... докт. пед. наук : 13.00.04. Київ, 2015. 489 с.
8. Гончаренко С. Педагогічні дослідження. Методологічні поради молодим науковцям. Київ ; Вінниця : ТОВ фірма "Плаввер", 2010. 308 с.
9. Радкевич О. Теоретичні і методичні основи розвитку правової культури педагогічних працівників закладів професійної освіти : дис. ... докт. пед. наук : 13.00.04. Київ, 2020. 587 с.
10. Новиков А. Методология образования. Москва : Эвгес, 2006. 488 с.
11. Кошук О. Теоретичні і методичні засади формування професійної компетентності майбутніх фахівців з агроінженерії : дис. ... докт. пед. наук : 13.00.04. Київ, 2019. 676 с.
12. Теплицька А. Модель і моделювання в професійній освіті майбутніх учителів. *Духовність особистості: методологія, теорія і практика*. Северодонецьк, 2015. № 6 (69). С. 181–190. URL: <https://cutt.ly/7TnVeFX> (дата звернення: 17.11.2021).
13. Коваленко Д. Теоретико-методичні основи системи безперервної професійно-правової підготовки інженерів-педагогів : дис. ... докт. пед. наук : 13.00.04. Харків, 2015. 514 с.
14. Підлісний Є. Формування правової культури майбутніх бакалаврів з економіки у процесі фахової підготовки : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Умань, 2019. 336 с.
15. Пугач С. Теоретичні та методичні засади формування правової компетентності майбутніх фахівців з обліку і оподаткування у системі неперервної освіти : дис. ... докт. пед. наук : 13.00.04. Вінниця, 2020. 536 с.

References:

1. Mykheev V. Y. Modelirovanie i metody teoriiy izmerenyi v pedahohike [Modelling and methods of measurement theory in Pedagogics]. [3-e yzd., stereotyp.]. M. : KomKnyha, 2006. 200 s. [in Russian].
2. Lodatko Ye. O. Pedahohichne modeliuвання [Pedagogical modelling] : monohrafiia. Cherkasy : Vydavets Hordiienko Ye. I., 2021. 184 s. [in Ukrainian].
3. Filosofskiy entsyklopedychniy slovnyk [Philosophical encyclopaedic dictionary] / za red. V. I. Shynkaruka. Kyiv : Abrys, 2002. 751 s. [in Ukrainian].
4. Burchak S. O. Teoretychni i metodychni zasady rozvytku tvorchosti maibutnykh uchyteliv matematyky v protsesi fakhovoi pidhotovky [Theoretical and methodical bases of future Mathematics teachers' creativity development in the process of professional training] : dys. ... d-ra ped. nauk : 13.00.04. Hlukhiv, 2021. 618 s. [in Ukrainian].
5. Bohutskiy Yu. P. Rozvytok pravovoi kompetentnosti administratoriv vyshchoi shkoly u systemi pisliadyplomnoi osvity [Development of legal competence of higher education administrators in the postgraduate education system] : dys. ... kand. ped. nauk : 13.00.04. Kyiv, 2019. 288 s. [in Ukrainian].
6. Armeiskiy O. S. Rozvytok pravovoi kompetentnosti vchyteliv tekhnolohii u pisliadyplomnii pedahohichnii osviti [Development of Technologies teachers' legal competence in postgraduate pedagogical education] : dys. ... kand. ped. nauk : 13.00.04. Kharkiv, 2018. 329 s. [in Ukrainian].
7. Artemov V. Yu. Teoretychni ta metodychni osnovy formuvannya deontolohichnoi kompetentnosti fakhivtsiv iz orhanizatsii zakhystu informatsii z обмеzenym dostupom [Theoretical and methodological bases of forming of deontological competence of specialists in information protection with limited access organization] : dys. ... d-ra ped. nauk : 13.00.04. Kyiv, 2015. 489 s. [in Ukrainian].
8. Honcharenko S. U. Pedahohichni doslidzhennia. Metodolohichni porady molodym naukovtsiam [Pedagogical research. Methodological advice for young scientists]. Kyiv ; Vinnytsia : TOV firma "Plaver", 2010. 308 s. [in Ukrainian].
9. Radkevych O. P. Teoretychni i metodychni osnovy rozvytku pravovoi kultury pedahohichnykh pratsivnykiv zakladiv profesiinoi osvity [Theoretical and methodical principles of developing legal culture of professional schools teaching staff] : dys. ... d-ra ped. nauk : 13.00.04. Kyiv, 2020. 587 s. [in Ukrainian].
10. Novykov A. M. Metodolohiya obrazovanyia [Education methodology]. M. : Evhes, 2006. 488 s. [in Russian].
11. Koshuk O. B. Teoretychni i metodychni zasady formuvannya profesiinoi kompetentnosti maibutnykh fakhivtsiv iz ahroinzhenerii [Theoretical and methodical principles of forming professional competence of future specialists in agroengineering] : dys. ... d-ra ped. nauk : 13.00.04. Kyiv, 2019. 676 s. [in Ukrainian].
12. Teplytska A. O. Model i modeliuвання v profesiinii osviti maibutnykh uchyteliv [Model and modelling for professional education of future teachers]. *Dukhovnist osobystosti: metodolohiia, teoriia i praktyka*. Sievierodonetsk, 2015. № 6 (69). S. 181–190. URL: <https://cutt.ly/7TnVefX> (data zvernennia: 17.11.2021) [in Ukrainian].
13. Kovalenko D. V. Teoretyko-metodychni osnovy systemy bezpererвної profesiino-pravovoi pidhotovky inzheneriv-pedahohiv [Theoretical and methodological bases of the system of continuous professional and legal training of engineering teachers] : dys. ... d-ra ped. nauk : 13.00.04. Kharkiv, 2015. 514 s. [in Ukrainian].
14. Pidlisnyi Ye. V. Formuvannya pravovoi kultury maibutnykh bakalavriv z ekonomiky u protsesi fakhovoi pidhotovky [Forming legal culture of future Bachelors in Economics in the process of professional training] : dys. ... kand. ped. nauk : 13.00.04. Uman, 2019. 336 s. [in Ukrainian].
15. Puhach S. S. Teoretychni ta metodychni zasady formuvannya pravovoi kompetentnosti maibutnykh fakhivtsiv z obliku i opodatkuvannya u systemi nepererвної osvity [Theoretical and methodical bases of forming legal competence of future specialists in accounting and taxation in the system of continuous education] : dys. ... d-ra ped. nauk : 13.00.04. Vinnytsia, 2020. 536 s. [in Ukrainian].

Kurok R. O. Modelling of the system of developing legal competence of economic colleges' teaching staff: theoretical aspect

In the article the author analyses the theoretical principles that serve as a basis for projecting the model of the system of purposeful developing legal competence of economic colleges' teaching staff. The essence and role of modelling in scientific researches as well as the types of models, demands for their projecting, stages and principles of this process are studied. It is noted that modelling is one of the most effective methods of pedagogical research of the phenomena in social systems, which allows to predict the development of educational process in the context of achieving specific end result.

It is stated that modelling is considered as a process of studying the object of knowledge by constructing and studying its model, which replaces the original, and the model is an analogue (copy of the original), which under certain conditions reproduces the structure and some properties of the original.

The main types of models include: prognostic, conceptual, instrumental, monitoring, reflective. Among the types the basic ones: contextual, structural and functional and the derivatives: structural-contest, structural-functional and functional-contest are defined. While projecting the model of the studied phenomenon the basic requirements and principles of pedagogical modelling (expediency, purposefulness, effectiveness, hierarchy, reality of model construction, etc.) should be taking into account.

It is noted that according to the achievements of pedagogical science the following structural components of the model of developing the studied phenomenon: methodological-target, content, technological and evaluation-effective should be identified.

The model of the system of purposeful developing legal competence of economic colleges' teaching staff should reflect the essential structural components of this process, as well as the nature of the relations between them.

Key words: teaching staff, legal competence, modelling, system, stages of modeling, principles, structural elements of model.